

ĐỊNH HƯỚNG QUẢN LÝ THUẾ TRÊN NỀN TẢNG SỐ

PHẠM QUANG TOÀN

Nhằm tạo điều kiện thuận lợi tối đa cho người nộp thuế, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, thời gian qua, Tổng cục Thuế đã triển khai đồng bộ các giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin vào thực hiện các nhiệm vụ được giao, đáp ứng yêu cầu cải cách, hiện đại hóa ngành Thuế. Tiếp tục phát huy thành quả đã đạt được, thời gian tới, ngành Thuế đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, đổi mới ứng dụng công nghệ thông tin vào các khâu quản lý thuế, nhằm đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa, quản lý thuế.

Từ khóa: Ngành Thuế, Tổng cục Thuế, quản lý thuế, nền tảng số, công nghệ thông tin, chuyển đổi số

TAX ADMINISTRATION ORIENTATION BASED ON DIGITAL PLATFORM

Phạm Quang Toàn

To create the most favorable conditions for taxpayers and improve national competitiveness, the General Department of Taxation has synchronously implemented solutions to apply information technology in performing tasks to meet the demand for tax reform and modernization. In the next years, the tax sector needs to promote administrative procedures, strengthen the application of information technology in tax administration to meet the demand for tax administration modernization.

Keywords: Tax sector, General Department of Taxation, tax administration, information technology, digital transformation

Ngày nhận bài: 14/11/2022

Ngày hoàn thiện biên tập: 25/11/2022

Ngày duyệt đăng: 1/12/2022

Hiệu quả tích cực từ ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý thuế

Thực hiện Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 được Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 3/6/2020, trong những năm qua, ngành Thuế luôn nỗ lực cải cách, hiện đại hóa công tác quản lý thuế.

Theo đó, Tổng cục Thuế đã thường xuyên rà soát, hoàn thiện pháp lý, phát triển hạ tầng, cung cấp các dịch vụ thuế điện tử theo hướng tích hợp, tập trung, đáp ứng yêu cầu Chính phủ điện tử, hướng tới Chính phủ số. Với phương châm lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm để phục vụ, ngành Thuế đã và đang triển khai nhiều dự án, nhiệm vụ

ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) trong công tác quản lý thuế và chuyển đổi số một cách toàn diện.

Cải cách thủ tục hành chính đồng bộ qua ứng dụng công nghệ thông tin

Nhằm tạo thuận lợi cho người dân và doanh nghiệp, cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, Tổng cục Thuế đã đẩy mạnh ứng dụng CNTT vào hoạt động nghiệp vụ. Theo đó, nhằm đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa quản lý thuế, Tổng cục Thuế đã đổi mới, nâng cao ứng dụng CNTT vào các khâu quản lý thuế. Qua đó, xây dựng hệ thống thông tin quản lý thuế tích hợp, tập trung, công khai minh bạch, hiệu quả theo chuẩn mực quốc tế, góp phần cải thiện xếp hạng mức độ thuận lợi về thuế của Việt Nam trong khu vực Đông Nam Á.

Bên cạnh đó, ngành Thuế đẩy mạnh hoạt động hỗ trợ người nộp thuế thông qua cung cấp các dịch vụ thuế điện tử; khuyến khích và hỗ trợ các tổ chức trung gian phát triển các dịch vụ về thuế, đáp ứng yêu cầu xã hội hóa một số dịch vụ như cung cấp dịch vụ hỗ trợ người nộp thuế, cung cấp các dịch vụ gia tăng về thuế, thu hộ.

Có thể khẳng định, ứng dụng CNTT đã góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả quản lý thuế, đem lại sự hài lòng, thuận lợi cho người dân và doanh nghiệp, nâng cao hình ảnh của cơ quan Thuế. Hơn nữa, qua việc đẩy mạnh ứng dụng CNTT vào quản lý thuế đã đáp ứng yêu cầu quản lý thuế quốc tế trong tình hình mới như phòng chống chuyển giá, đáp ứng hiệp định tránh đánh thuế 2 lần.

Nâng cao năng lực quản lý, điều hành

Ứng dụng CNTT vào hoạt động quản lý thuế giúp cung cấp thông tin nhanh chóng, kịp thời, hỗ

trợ tích cực công tác chỉ đạo, điều hành, quản lý hiệu quả. Hệ thống hộp thư điện tử ngành Thuế đã được triển khai tới toàn bộ cán bộ công chức thuế để sử dụng trao đổi trực tuyến hoặc qua hộp thư điện tử nên công việc được xử lý nhanh chóng, thuận tiện. Hầu hết các văn bản xây dựng chính sách, quy trình quản lý thuế được trao đổi, lấy ý kiến qua mạng; Chương trình công tác và các chỉ đạo thực hiện tại nhiều cơ quan thuế đã được cập nhật trên website; Các tài liệu chương trình hội nghị, tập huấn được gửi qua mạng... vừa tiết kiệm thời gian, vừa tiết kiệm chi phí in ấn, vận chuyển một số lượng lớn giấy tờ.

Trong công tác quản lý thuế, CNTT không chỉ là công cụ làm việc đơn thuần, mà còn trở thành yếu tố tác động tích cực đến yêu cầu thay đổi phương thức quản lý, cải tiến chính sách, quy trình, nghiệp vụ quản lý thuế.

Để đáp ứng yêu cầu quản lý được số người nộp thuế ngày càng tăng cao, ngành Thuế phải thay đổi phương thức quản lý từ thủ công sang phương thức quản lý phân tích thông tin rủi ro dựa trên việc sử dụng, khai thác các ứng dụng CNTT. Mặt khác, nhằm tiết kiệm thời gian, chi phí thực hiện nghĩa vụ thuế cho người dân, doanh nghiệp, ngành Thuế đã triển khai phần mềm khai thuế điện tử. Khai thuế điện tử góp phần thay đổi cơ bản thủ tục khai thuế, đem lại hiệu quả thiết thực cho doanh nghiệp như: Giảm chi phí, thời gian và nhân lực kê khai và đi nộp tờ khai thuế hàng tháng; giảm nhân lực chi phí lưu trữ tờ khai, giảm thời gian đi lại nộp và điều chỉnh bổ sung tờ khai.

Đến nay, hầu hết các tờ khai thuế, hồ sơ thuế và chứng từ nộp thuế đã được số hóa, nhập và xử lý tự động vào hệ thống ứng dụng của ngành Thuế thay cho việc sử dụng cán bộ thuế để nhập dữ liệu. Ứng dụng CNTT đã góp phần quan trọng vào bố trí lại tổ chức bộ máy, phân công lại cán bộ quản lý thuế để tập trung nguồn lực cho các khâu kiểm tra, thanh tra thuế.

Lấy doanh nghiệp, người dân làm trung tâm phục vụ

Với sự bùng nổ của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, trong những năm gần đây, Chính phủ luôn quan tâm chỉ đạo đẩy mạnh ứng dụng CNTT. Các chương trình, đề án chiến lược chuyển đổi số quốc gia, phát triển Chính phủ điện tử, hướng tới Chính phủ số giai đoạn 2021 - 2025, định hướng đến năm 2030 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 3/6/2020, Quyết định số 942/QĐ-TTg ngày 15/6/2021 và Quyết định số 411/QĐ-TTg ngày 31/3/2022. Theo đó, Chính phủ

xác định nhiệm vụ trọng tâm là thực hiện chuyển đổi số một cách toàn diện và rộng khắp.

Thực hiện chủ trương chuyển đổi số của Chính phủ, Bộ Tài chính, ngành Thuế đã, đang nỗ lực cải cách, hiện đại công tác quản lý thuế, (từ việc hoàn thiện khuôn khổ pháp lý đến phát triển hạ tầng số, dữ liệu số); cung cấp các dịch vụ thuế số theo Chiến lược cải cách hệ thống thuế đến năm 2030 theo hướng lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm để phục vụ.

Để thực hiện hiệu quả công việc này, ngành Thuế đã đề ra các mục tiêu gồm: Xây dựng hệ thống CNTT áp dụng các kỹ thuật hỗ trợ công tác thanh tra, kiểm tra; hoàn thành kết nối cơ sở dữ liệu ngành Thuế với cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư và các cơ quan quản lý nhà nước, các bên có liên quan; đầu tư hạ tầng kỹ thuật CNTT, trang thiết bị tiên tiến, hiện đại, đồng bộ, đảm bảo vận hành an toàn thông tin và bảo mật dữ liệu...

Định hướng ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý thuế

Phát huy kết quả đạt được, trên cơ sở định hướng Chiến lược cải cách hệ thống Thuế đến năm 2030, ngành Thuế tiếp tục xây dựng, phát triển ứng dụng CNTT vào quản lý thuế dựa trên 3 trụ cột.

Một là, cung cấp dịch vụ thuế số cho người nộp thuế, công chức thuế và các đối tác của ngành Thuế.

Ngành Thuế cung cấp dịch vụ thuế số cho người nộp thuế giúp tăng trải nghiệm cho người nộp thuế và người dân. Các thủ tục hành chính do cơ quan thuế cung cấp cho người nộp thuế được triển khai dịch vụ một cửa điện tử trên cơ sở tích hợp giữa các ứng dụng, kết nối, liên thông dữ liệu với các cơ quan quản lý nhà nước, các tổ chức và đơn vị trung gian. Hệ thống dịch vụ một cửa điện tử cung cấp các dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4 cho người nộp thuế theo hướng đơn giản, hiệu quả, nhanh chóng.

Dịch vụ hỗ trợ người nộp thuế được xây dựng theo hướng tự động, áp dụng kỹ thuật, công nghệ tiên tiến với các mô hình trả lời tự động, hỗ trợ người nộp thuế theo nhu cầu dựa trên đánh giá hành vi của người nộp thuế trên môi trường mạng. Các thông tin được cung cấp minh bạch, rõ ràng, trong suốt giữa người nộp thuế và cơ quan thuế...

Hai là, phát triển hệ thống phần mềm ứng dụng, hệ thống CNTT ngành Thuế theo hướng tích hợp.

- Hệ thống phần mềm ứng dụng hỗ trợ cho người nộp thuế gồm các cấu phần: (i) Hệ thống thuế điện tử cung cấp cổng dịch vụ công cho người nộp thuế; (ii) Hệ thống thu thập, đánh giá dữ liệu, cung cấp dữ liệu hỗ trợ cho người nộp thuế dựa trên kết quả dữ

liệu phân tích hành vi của người nộp thuế; (iii) Hệ thống chatbot, ứng dụng trên thiết bị điện tử thông minh hỗ trợ tương tác và cung cấp dịch vụ cho người nộp thuế về thông tin pháp luật thuế.

- Hệ thống phần mềm ứng dụng cốt lõi về quản lý thuế gồm: (i) Hệ thống xử lý chính về quản lý thuế nhằm hỗ trợ cơ quan thuế thực hiện tiếp nhận, xử lý tự động các quy trình quản lý thuế đối với mọi sắc thuế bao gồm đăng ký thuế, xử lý hồ sơ khai thuế, xử lý chứng từ nộp thuế, miễn giảm, hoàn thuế, quản lý nợ, xoá nợ, cưỡng chế nợ thuế, thanh tra kiểm tra thuế, khiếu nại tố cáo... và đáp ứng chế độ kế toán thuế nội địa...

(ii) Hệ thống hỗ trợ quản lý rủi ro về thuế, quản lý hoá đơn điện tử, quản lý quy trình và tài liệu (quản lý quy trình nghiệp vụ, quản lý nội dung, quản trị tài liệu hồ sơ gốc), quản lý kênh giao tiếp và thông tin khách hàng (người nộp thuế, các đối tác có giao dịch với cơ quan thuế) đáp ứng yêu cầu quản lý thuế theo phương pháp ứng dụng công nghệ mới nhằm nâng cao năng lực, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của cơ quan thuế, hỗ trợ công tác quản lý thuế;

(iii) Hệ thống quản trị tập trung và khai thác dữ liệu nhằm xây dựng kho cơ sở dữ liệu quốc gia về thuế trên nền tảng tích hợp và nền tảng dữ liệu lớn, để cung cấp thông tin đầy đủ cho việc chỉ đạo điều hành, kết nối trao đổi thông tin phục vụ công tác quản lý thuế và quản lý tuân thủ.

- Hệ thống phần mềm ứng dụng phục vụ công tác quản lý nội ngành: Là hệ thống quản lý văn bản điều hành, quản lý kiểm toán, kiểm tra nội bộ, quản lý cán bộ, quản lý tài chính nội bộ, quản lý hợp tác quốc tế, quản lý hiệu quả trên cơ sở phân tích chính sách, nghiệp vụ, phân tích hiệu năng hệ thống, dự báo hỗ trợ ra quyết định, hỗ trợ công tác kế hoạch - dự toán và các báo cáo phân tích phục vụ khai thác nội bộ.

- Hệ thống phần mềm ứng dụng tích hợp chia sẻ dữ liệu, quản lý hệ thống, an toàn thông tin gồm các cấu phần: (i) Hệ thống kết nối trao đổi dữ liệu từ các bộ, ngành, ngân hàng và các tổ chức liên quan để phục vụ công tác quản lý thuế và hỗ trợ người nộp thuế; (ii) Hệ thống chia sẻ dữ liệu dùng chung của ngành Thuế cho phép doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân và người dùng của các đơn vị có thể khai thác, sử dụng dữ liệu quản lý thuế theo chính sách, quy định hiện hành; (iii) Hệ thống giám sát quản trị an toàn, an ninh thông tin, giám sát và quản trị vận hành hệ thống.

Ba là, triển khai hạ tầng kỹ thuật an toàn, an ninh thông tin theo định hướng chuyển đổi số.

Triển khai hạ tầng kỹ thuật CNTT ngành Thuế hoạt động trên nền điện toán đám mây theo hướng cung cấp dịch vụ mức độ nền tảng. Phát triển hạ tầng internet vạn

vật (IoT) và các công nghệ số mới trong xây dựng các ứng dụng, dịch vụ phục vụ công tác quản lý thuế.

Ngành Thuế đầu tư trang bị thiết bị cho công chức thuế đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa môi trường làm việc; phát triển các hệ thống làm việc tại nhà, từ xa; trang bị các hệ thống tăng cường môi trường cộng tác làm việc cho công chức thuế như hệ thống hội thảo trực tuyến, hệ thống chia sẻ dữ liệu, hệ thống thư điện tử, hệ thống đào tạo trực tuyến, điện thoại số...

Nghiên cứu, triển khai ứng dụng các công nghệ mạng (5G/6G) trong việc cung cấp các dịch vụ trên nền tảng ứng dụng di động. Nâng cấp, mở rộng băng thông kết nối internet đáp ứng nhu cầu khai thác thông tin của cán bộ công chức, đáp ứng yêu cầu cung cấp dịch vụ công qua mạng internet, tăng cường khả năng sẵn sàng và làm kênh dự phòng cho các kết nối chia sẻ dữ liệu, cung cấp dịch vụ cho các bên thứ ba.

Ngành Thuế triển khai Trung tâm dữ liệu chính và Trung tâm dữ liệu dự phòng theo hướng cung cấp hạ tầng trung tâm dữ liệu như một dịch vụ. Chuyển dịch theo hướng ảo hóa hạ tầng trung tâm dữ liệu, kết hợp giữa các trung tâm dữ liệu hiện có của Tổng cục Thuế với các trung tâm dữ liệu trên nền tảng Cloud để tăng tính dự phòng, linh hoạt và hiệu quả, hướng tới triển khai trung tâm dữ liệu dự phòng thứ ba trên nền tảng Cloud. Đồng thời, xây dựng hệ thống an toàn thông tin theo hướng bảo vệ dữ liệu nhà nước và bảo vệ dữ liệu của người dùng thông qua sử dụng định danh số để bảo đảm xác định chính xác người truy cập dữ liệu.

Với phương châm lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm, việc triển khai thành công các nhiệm vụ CNTT theo định hướng trên là nền tảng quan trọng thúc đẩy cải cách thủ tục hành chính thuế, góp phần đẩy nhanh quá trình chuyển đổi số ngành Thuế trong giai đoạn mới.

Tài liệu tham khảo:

1. Quyết định số 942/QĐ-BTC ngày 15/6/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển Chính phủ điện tử hướng tới Chính phủ số giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030;
2. Quyết định số 508/QĐ-TTg ngày 23/4/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược cải cách hệ thống thuế đến năm 2030;
3. Quyết định số 2366/QĐ-BTC ngày 31/12/2020 của Bộ trưởng Bộ Tài chính phê duyệt kiến trúc tổng thể hướng tới Bộ Tài chính số;
4. Quyết định số 1004/QĐ-TCT ngày 29/6/2022 của Tổng cục trưởng Tổng cục Thuế về việc phê duyệt kết quả thực hiện các Đề án xây dựng Chiến lược cải cách hệ thống Thuế giai đoạn 2021 - 2030.

Thông tin tác giả:

Phạm Quang Toàn - Cục trưởng Cục Công nghệ thông tin (Tổng cục Thuế)
Email: pqtoan@gdt.gov.vn